

105. výročie narodenia a XI. memoriál profesora MUDr. Františka Póra

M. Mydlík, K. Derzsiová

Nefrologická klinika Lekárskej fakulty UPJŠ a FN L. Pasteura, Košice, Slovenská republika, prednosta MUDr. Alojz Rajnič, Ph.D.

Prednesené na vedeckej pracovnej schôdzi Spolku lekárov v Košiciach dňa 26. apríla 2004 na XI. memoriáli profesora F. Póra

Súhrn: Profesor MUDr. František Pór bol jeden z najvýznamnejších internistov v Československu. Menovaný založil prvú Internú kliniku Lekárskej fakulty a Fakultnej nemocnice KÚNZ v Košiciach. Prof. MUDr. F. Pór bol prednostom I. internej kliniky od roku 1948 do roku 1971. Počas svojho aktívneho života vychoval 11 docentov a 3 profesorov. Prof. MUDr. F. Pór roku 1961 prvý raz zorganizoval Východoslovenské lekárske dni v Novom Smokovci vo Vysokých Tatrách. Od tej doby Spolok lekárov v Košiciach organizuje každoročne tieto odborné lekárske dni v spolupráci so Spolkami lekárov Východoslovenského regiónu. Okrem toho Spolok lekárov v Košiciach od roku 1994 organizuje každý rok memoriál na pamiatku prof. MUDr. F. Póra, posledný XI. sa konal 26. apríla 2004.

Kľúčové slová: prof. MUDr. František Pór, významný slovenský internista – prof. MUDr. František Pór, zakladateľ Internej kliniky Lekárskej fakulty a Fakultnej nemocnice KÚNZ v Košiciach – prof. MUDr. František Pór, zakladateľ Východoslovenských lekárskech dní v Novom Smokovci

105. birthday anniversary and XI. professor MUDr. František Pór memorial

Summary: Professor MUDr. František Pór was one of the most important internists in Czechoslovakia. He founded the 1st Internal Clinic of Medical Faculty and Faculty Hospital of KÚNZ in Košice. Prof. MUDr. F. Pór was the head of the 1st Internal Clinic from the year 1948 to the year 1971. He educated 11 associate professors and 3 full professors during his active life. In the year 1961 prof. MUDr. F. Pór organised East Slovak Medical Days in Nový Smokovec in High Tatras for the first time. From that time the Medical Society in Košice organises these scientific medical days in co-operation with Medical Societies of East Slovak region yearly. Moreover the Medical Society in Košice organises the yearly memorial in memory of prof. MUDr. F. Pór from the year 1994, the last XIth memorial took place on 26 April 2004.

Key words: prof. MUDr. František Pór, important Slovak internist – prof. MUDr. František Pór, founder of the Internal Clinic of Medical Faculty and Faculty Hospital KÚNZ in Košice – prof. MUDr. František Pór, founder of the East Slovak Medical Days in Nový Smokovec

Profesor MUDr. František Pór sa narodil 15. 4. 1899 vo Zvolene, ako deviate dieťa malého úradníka. Ľudovú školu a gymnázium navštevoval v Budapešti, kde 18. 6. 1917 maturoval. Doplňujúcu maturitu vykonal 10. 12. 1917 v Košiciach. V roku 1918 začal študovať medicínu na Lekárskej fakulte v Budapešti, v Maďarsku. Rodina prof. Póra repatriovala do ČSR v roku 1920, a tak pokračoval v štúdiu na nemeckej Lekárskej fakulte UK v Prahe, kde 6. 2. 1926 promoval. Od 7. 2. 1926 bol externým lekárom na III. internej klinike

nemeckej LF UK v Prahe u prof. Jakšcha, neskôr na klinike prof. Nonnenbrucha, kde sa stal v roku 1930 sekundárnym lekárom a v tom istom roku 4. klinickým asistentom. Pôsobil tam do roku 1932. Bol na študijných pobytoch na Internej klinike prof. Bergmana v Berlíne, u prof. Naegeliho v Zürichu (1931), na interných klinikách v Göttingene a inde.

Nakoľko sa v Prahe u prof. Nonnenbrucha nemal možnosť habilitovať, od 1. 10. 1932 nastúpil ako primár Interného a tuberkulózneho od-

delenia Verejnej mestskej nemocnice v Ružomberku. Tam účinkoval až do prepustenia (z rasových dôvodov) do 1. 4. 1940. Bolo mu určené ako miesto pôsobenia Nové mesto n/Váhom, kde pôsobil ako súkromný odborný lekár do 26. 1. 1945. V tom čase prof. Póra aj s manželkou zaistilo gestapo a boli deportovaní do koncentračného tábora v Seredi, odtiaľ do Terezína a tam dňa 8. 5. 1945 boli oslobodení Červenou armádou. Dňa 3. 7. 1945 nastúpil ako primár Interného oddelenia Štátnej nemocnice v Košiciach. Od 1. 10. 1948 ho

Obr. 1. Pohľad do prednáškovej sály na VI. pavilóne FN L.Pasteura v Košiciach 26. apríla 2004 pri príležitosti XI. memoriálu prof. MUDr. Františka Póra.

Obr. 2. Pietna spomienková slávnosť v urnovom háji na Verejnom cintoríne v Košiciach 26. apríla 2004 pri príležitosti 105. výročia narodenia a XI. memoriálu prof. MUDr. Františka Póra.

poverili vedením Internej kliniky, ktorá vznikla na novozaloženej Lekárskej fakulte v Košiciach. I. internú kliniku viedol až do roku 1971. Interná klinika sa stala pod jeho vedením významnou súčasťou klinickej medicíny na Slovensku. MUDr. F. Pór bol 1.4. 1948 vymenovaný za docenta

vnútorného lekárstva a v roku 1961 za profesora pre odbor vnútorné lekárstvo. Po odchode do dôchodku ešte mnoho rokov dochádzal skoro denne na kliniku a zapájal sa do jej činnosti.

Organizátorská činnosť profesora MUDr. F. Póra sa prejavovala aj vo

funkcii prodekana LF a vo funkcii predsedu Všeobecnej sekcie Československej lekárskej spoločnosti J. E. Purkyňu v Košiciach. Bol jedným zo zakladateľov tradičných Východoslovenských lekárskeho dní v Novom Smokovci, vo Vysokých Tatrách, ktoré v jeho intenciách sú organizované dodnes. Vychoval 5 docentov vnútorného lekárstva, viacerých kandidátov lekárskeho vied a mnohých primárov, ktorí pôsobili vo Východoslovenskom kraji, na celom Slovensku, ale aj v cudzine.

Prof. MUDr. F. Pór na základe daností, ako aj dlhoročných skúseností si vedel veľmi dobre vybrať svojich spolupracovníkov a odhadnúť ich ďalší vývoj. Mal veľký zmysel pre prácu v laboratóriách, ktoré doplňovali prácu na klinických oddeleniach. Vďaka tomu vytvoril na Internej klinike biochemické laboratórium, hematologické laboratórium a nefrologické laboratórium. Z prvých dvoch sa stali neskôr centrálné laboratória a Nefrologické laboratórium vykonáva svoju funkciu dodnes v podmienkach Nefrologickej kliniky. V roku 1966 prof. MUDr. F. Pór sa významnou mierou podieľal na vytvorení prvého dialyzačného strediska na Internej klinike a tesne pred jeho odchodom do dôchodku začalo svoju činnosť, v roku 1970, druhé rozšírené dialyzačné stredisko.

Po odchode prof. MUDr. F. Póra z aktívnej činnosti a nakoniec aj po jeho smrti 8. septembra 1980, pokračovali jeho priami žiaci, dnes aj žiaci jeho žiakov, ďalej v pracovných a výchovných intenciách svojho učiteľa. Treba zdôrazniť, že prof. MUDr. F. Pór vytvoril internistickú školu na východnom Slovensku v pravom slova zmysle, z jeho žiakov počet docentov vnútorného lekárstva sa zvýšil na 11, 5 sa stali profesormi vnútorného lekárstva a piati prednostami interných kliník.

Dňa 14. apríla 1994 pri príležitosti nedeľných 95. narodenín prof. MUDr. F. Póra Spolok lekárov

v Košiciach zorganizoval I. memoriál prof. MUDr. F. Póra, na ktorom prednášali jeho žiaci. Pri príležitosti III. memoriálu 9. apríla 1996, poslucháreň IV. internej kliniky FN L. Pasteura v Košiciach, Rastislavova 43, v budove, kde prof. MUDr. F. Pór pracoval, bola pomenovaná na poslucháreň prof. Póra.

Spolok lekárov v Košiciach od roku 1994 organizuje každý rok vždy v apríli Memoriál prof. MUDr. F. Póra, aby tak pripomenul aj ďalšej generácii lekárov jedného z najvýznamnejších internistov Slovenska [1]. Na programe XI. memoriálu prof. MUDr. F. Póra, ktorý sa konal pri príležitosti 105. výročia jeho narodenia [2], odzneli okrem memoriálovej prednášky prof. MUDr. P. Schweitzera (New

York) o elektrokardiografickej diagnóze infarktu myokardu, ešte tri ďalšie prednášky: prof. MUDr. I. Tkáč, Ph.D. (Košice) – Stratégie prevencie aterosklerózy pri diabetes mellitus, prof. MUDr. J. Lábus, CSc. (Nový Smokovec) – Historický vývoj pracovného lekárstva dal základy modernej patofyziologii respiračného systému a prof. MUDr. M. Mydlík, DrSc. a Ing. K. Derzsiová (Košice) – Poškodenie pečene a obličiek pri akútnych otravách (obr. 1). Memoriálu predchádzala pietna spomienka na profesora MUDr. F. Póra v urnovom háji na Verejnom cintoríne v Košiciach, na ktorej odznela skladba pre husle, časť z II. partity d-mol „Sarabanda Guigue“ od J. S. Bacha, v podaní Lucie Vaníčkovej, poslucháčky 5. roční-

ka Štátneho konzervatória v Košiciach (obr. 2).

Literatúra

1. Mydlík M. Tradícia memoriálov Prof. MUDr. Františka Póra. Vnitř Lék 1998; 44: 176–177.
2. Mydlík M, Derzsiová K, Jiroušková M. 105th Birth Anniversary of Professor František Pór, M.D. Prague Med Report 2004; 105: 209–214.

prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
www.upjs.sk
e-mail: k.derzsiova@fnlp.sk

Doručeno do redakce: 29. 12. 2004
Přijato k otištění: 29. 12. 2004